

MICHAL HRUBJAN: Obrázky ze Slovácka

Několik slov na úvod: pozoruhodná kniha je vzhledem ke svému stáří víceméně odsouzena k zániku a tak si ji autor přepisu píše tak, aby jí případně pobavil i jiné čtenáře, zejména tedy milovníky spankingu. Protože je napsána v dialektu, jenž chci zachovat, budou v kursivě psané části mou vlastní tvorbou. V oblasti, které se to týká jsem se narodil a ve věku, v němž jsou postavy z této knihy i částečně žil, zejména o prázdninách. Přeji příjemnou zábavu při čtení originálu.

Milan Spank

Schoř

Strýc Švancara měli syna, jediného v celej rodině. Byl to maminčin miláček. Nebyl to však už malý chlapec, ale šohaj odrotlý jako sosna. Bylo mu osmnáct roků a říkali mu Martin. Byl z dobré rodiny, dosti zámožné. Tatiček měli půllán a mamička plnů slaměnků rynščáků (zlatníků), na hůře kdesi schovaných. Martina měli mamička rádi - už mu aj nevěstu vyhlídli. Podstrkovali mu pod rukú, co by o tem tatiček nevěděli, všelicos - bár aj šestku na gořalku, že aby se posilnil a odrůstal račik.

A Martin se posilňoval: pokerý vezl hnůj na (s odpuštěním!) na role, dycky se stavil u Morgešky na štamprlku „šmaje" (gořalky). Zachutnala mu jednu a zachutnala mu aj po druhý. Mamička sami mu říkali:

„A enom si, synku, přej. Šak máš chválubohu z čeho. Aj na víno si možeš zajít do presu, šak ho máme dosti a tatiček ho sami nevypijú."

Martin ovšem nedal se pobízet a popřával si. Chodil na víno i na gořalku. A ne enom ve dně, když jel nekam s koňma - ale aj večer zabrúsil co chvíla k starej Morgešce na štamprlu šedej. A protože byl dobrého srdce, dal zavdat aj kamarádom, kteří se ho ovšem počali držet jak klíště.

Vlivem kamarádů se počal po čase ludařit (spouštět). Chodil s něma po dědině kolikrát až do bílého dňa. Zavedl jich párkrát aj do presúza na hlt teho vína, ale enom potajemně, co by o tem tatiček nevěděli. Protože ale všecko na vrch vynde, vyšlo na vrch aj jeho ludaření. Kerási kmotřenka totiž id'a jednu v noci z besedy odkád'si, zahlídli milého Martina u Morgešky. A protože to byli kmotřenka z jejich strany a bohabojná, donesli to hned' druhého dňa dopoledňa za tepla tatičkovi Martinovému.

Tatiček z prva nechceli věřit.. Ale nedalo jim to a šli se přesvědčit hned' první noc, esli Martin spí v maštali lebo ne. Po Martinovi ale nebylo v maštali ani památky ! Seděl pěkně v teple u Morgešky a popíjel s chlapcama a pozpěvoval. Tatiček nemeškaja šli sa přesvědčit do dědiny k Morgešce, esli tam opravdu sedí. A protože Slováci nejsú tak ostýchaví a nervósní jak měšťáci, aby zastírali okna, stačilo tatičkovi enom nasísnuť (nahlédnout) oknem do šenku, aby viděli Martina.

Martin krót zpíval s chlapcama: přiúchal se tak pěsničkam a podchztil už bár kerú. Tatiček

vaslechli ju celú. A když slyšeli poslední verš, zasmíli se a už klučka od šenku cvakla.

„Ná, co ty tu hóniš (*hledáš*)?“ ptali se přímo Martina, ani nepozdravivše. „Kde bereš peníze na to?“ A přistúpil těsně k Martinovi.

Martin zbledl strachy jak šata.

„Ná, mamička mně dali šestku, že na gořalku,“ vyhrkl pojednou.

„Ták, tož mamička?!“ pravili rozkvašeně tatíček a odpásali řemen. Ťali však Martina enom jednu - na druhú nečekal, protože ho ťali zatrackaně přaskú přes chrbet. Ufúkl jim pod rukú ke dveřom a tam ten! Tatíček sa obrátili potěj k židovce:

„Vám bych taky měl dat, že mu nalíváte. Víte dobře, že je to ešče soplán (*nedospělý*), sotva škole odrostlý!“

A bouchli dveřma. Dond'a dom uderili hned' na mamičku, esli je to pravdú, že dali martinovi na gořalku. Mamička ovšem se nepřiznali: byli by dostali jak Martin řemeňem na chrbet.

Od tej doby dávali si tatíček ale pozor na oba. Vyjádřili se k mamičce, že jak Martina ešče ráz zachopijú u morgešky, tož že jich oboch dvoch zatrackaně natřú pámelem (*olej*). A příležitost ke splnění slibu toho se naskytla nad očekávání brzo. Martin totiž nedbal moc hněvu tatíčkovu a jak mohl, tož sa vyvrskl (*vytratil*) z maštale, dyž věci spali a hybaj s měchem pro rýž, aby měl čím platit.

Nezostalo to ale dlúho tajemstvím. Spády Martinovy vystopovali náhodú kmocháček Oklešček. Jím sa totiž tratila z kadě (*nádoba na obilí*) rýž (*žito*). A poněvadž měli zkušenosti ze svej mladosti, padlo podezření hned na synka jejich Metúda. Stopovali ho jednu a viděli, kdo na rýž chodí. Chodil na ňu divnej schoť: dvacetiletý šohájek Metúd! Vytratil sa dycky večer z domu a zebera klúček od presúza, nasypal si tam slaměnkú do měcha rži a zanesl v měchu k Morgešce, aby měl zač pit. Sělalo tak ovšem víc šohájkú, poněvadž presúze byly stranou od dědiny a nemohl je tedy tak snadno někdo zachopit při činu.

Při tem zahlédli strýc Oklešček také kmocháčkového Martina u Morgešky gazdovat. Podezření jejich padlo také hned na Martina, neboť věděli, že z domu na útratu moc nedostane. Doma však neříkali Metúdovi nic. Ba ani mamičce o ničem nešpetli. Druhý deň ale k večeru zašli si na besedu ke kmocháčkovu Švanšarovi a sdělili jim svoje tajemství v hrubej jizbě.

Stýc Švanšara ostali, jak by do nich hrom uderil. Teho by sa přece do Martina nenadáli! Hned se oba dvá spolem umluvili, že pujdú tuto noc spolem na čúhačku. Opásali si také hned' obá pořádné řemeně „dlúháky“ a vydali se na čúhačku. Martin ešče popravoval koně a netušil ničeho. Za nedlouho ocitli se u presúzu a tam skrčilú se za zd'ú u živého plota. Nečekali ani čvrt' hodiny. Martin totiž nevid'a tatíčka doma, myslel, že šli ke kmocháčkom Okleškom na besedu, a proto beze všeckej starosti popravja koně, zebrał měch a klúček od presúza a hybaj pro rýž. Cestú obhlídal se opatrně na všecky strany jak kocúr, duž se krade do zahrady na brabce.

Došel k presu a potichu odmykal. Potom vytahňa klúček ze zámku všupl se do presúza jak duch. Opatrně přivřel dveře a rozžal svíčku, kerú tady měl za bečku schovanú. Při světle pak hned' se dal do práce. Nadstrčil měch chmatňa jeden konec do zubú a druhý přitisknuv třískú

mezi trhliny bečky, v níž se rýž nalezala. Tak vládl oboma rukama a mohl slaměnkú do měcha rýž nasýpat.

Už měl skorem půl měcha nasypáno, když ozval se pojednou ode dveří hlas tatíčkův:

„ Ná počkej, já ti pomůžu nasýpat!"

Martin sa ohlédnul a ztrnul leknutím. Ve dveřách stáli tatíček s kmocháčkem Okleškem a oba dva drželi v rukách řemeně s přaskama. Hned' věděl, kolik uhodilo. Pokusil se sice výmluvou ujít trestu a pravil:

„ Chcel sem dat koňom do brantu."

Ale tatíček už byli u něho. "Já ti dám koňom!" zkřikli a chmativše milého Martina, přehnúli si ho přes koleno a začali mu s kmocháčkem Okleškem vyprašovat řemeňama gatě. Při tom zařídili to tak, aby švácala přaska co nejvíce do gatí.

Martin držel u vědomí své viny. Věděl, že dyby aj včil ufúkl tatíčkoví, tož by sa jim nesměl ve staveňú ani ukázat! Proto držel a hleděl aspoň hekáním a usrkováním vzbuditi tatíčkovu soustrat'. Ale když to nic nepomáhalo a oni tím věc švácali, tož chcel aspoň jinším způsobem odvrátit od sebe přasky, keré už začaly aj trochu pálit na těle. Věděl, že jeho tatíček sú moc hospodárný a kór na háby (*šaty*) opatrný. Proto zvolal hodně nahlas:

„ Ale, takra, tatíčku, dyt' mně rozšlaháte celí gatě!"

Ale tentokrát tatíčka na tú past' nechytíl.

„ E, gatě negatě!" zabručali enom tatíček a razgali do gatí, enom to húkalo!

„ Já ti dám rži koňom!" ozývalo se občas z rozzlobených úst tatíčkových při tém "nasýpáňú."

A nasypali jich milému Martinovi tolik, že se potom celý týden ošíval, jak by nějaký vřed na těle měl... A kmocháček Oklešček doňda dom pravili na výstrahu svému synku Metúdovi:

„ Chráň se, abych tě ešče ráz viděl s tým Martinem u Morgešky! Lebo bych tě zmaloval přaskú, až bys byl černý jako kominář!"

Martinovi se chlapci dlúho smíli pro jeho nešikovnost' a asi čtrnáct dní na něho volávali s posměškem:

„ Ná, Martine, po kem to nosíš smutek?!" (Bylt' Martin samá modřina a aj na škrani měl modřinu velikú od tej zatrápenej tatíčkovéj přasky!)

Strýc Švanšara posteskli si potom kmocháčkoví Okleščkovi v nedělu po požehnáňú, dyž k nim došli na besedu a hlt vína:

„ Chcel sem taky dat nece na tú našinskú reálku v Hodoníně - a toto smotlacha (*opilec*) mně polovičku rži vynese k židovi!"

„ No, šak sme mu ich za to nasypali do gatí!" těšili jich kmocháček Oklešček. „ Á my sme sami nebyli lepší!" dodávali s úsměvem.

„Ja, ty čase, co byly indová, už nejsú, milá brachu „, pravili s povzdechom strýc Švančara.

***

Idylka ze Slovácka

V Klobucích byly hody. Dojela tam přespolní chasa na šesti vosech. Z grumvířa dva, z Brumovic dva a ze Štarviček a Němčiček po jednom. Nejveselejší byli však Grumvířáci! Juchali a zpívali, jen to hřmělo! Nejvíc výskal a zpíval Matěj Grňuj. Z hrdla co chvíli perlilo se mu „ í-ju“, jako když mašina píská!. Matěj stúp si k búde před muzikanty a zavolal: „ Tož, Flódře, založme se, že tuto nezahrajete!"

A zazpíval si veselou slováckou:

Vy klobúcké, vy panenky,
myslíte, že ste panny
v rynku- tam vás prodávajú
tři sta za dva grejcary.

Pětadvacet za půl jabka
a padesát za celý,
jeden chasník za tisíce-
není ho tam k dostání!

„ Í- ju!" zavýskl si dozpívajaja a prohodil k muzikantům:

„ Tož ju teda zahrejte - dyž ste takoví kumštýři!"

Muzikanti ji ovšem zahráli snadno. Jsout' slováčtí muzikanti neobyčejně chápaví a zvláště starý muzikant Flódr z Brumovic! Ten zahraje vždycky, „ jenom jakú chcete!" Postačí předzpívat mu jenom jeden verš a už jeho křídlovka vytrubuje v odměřených tempech, hlava se mu pokyvuje do taktu, oko blýská jak kocúrovi a škraně se mu nadívají jak jelito o zabijačce. Při „ vrtěné" zazpíval si zas Matěj:

Vr't se, dívča, vr't se,
já sa budu dívat,
bude-li to pěkné,
budu k vám chodívat.

A díval sa, šelma nabíjaná, díval po děvčatech- až se zadíval do černých oček Strúhalovej Aničky! Nic nedbal výstražných slov slovácké pěnšičky:

Nechod' k nám šohajku,
přes vršky, doliny,
bude ti chodníček,
bude ti darebný!

Nedbal a chodil každý týden „přes vršky a doliny ů z Grumvířa do Klobúk - až vyšlapal bílý chodník pod okénko Aničky Strúhalovej. Myslíl si bezpochyby se slováckou pěnšnickou:

Lepší je vínečko nežli voda
lepší je panenka nežli vdova!

A pil červené vínečko a miloval červená líčka Aniččina.

***

Ale nic, jak známo, není dlouho na světě tajno! On sice kterýsi prorok starozákonní pravil, že nejhlubším tajemstvím zahaleny jsou mu čtyry věci: cesty orlice v povětrí, cesty hada ve skalínách, stopy lodí v moři a - chodění mladého muža za děvčínú.

Ale to bylo za starodávna, dokávad ještě zem naše oplývala mlékem a strdím. Včil už to není pro nás žádným tajemstvím! Zvláště to poslední! A u slováckých šohajů ještě! Ti, panečku, mají oči jak jaščerka! Zvláště jde-li o děvčinu z jejich dědiny, za níž choditi přespólní šohaj některý si namyslí!

Po očách jí to poznají a po lícu! A poznali to také na Aničce Strúhalovej! Ani čtrnáct dní to netrvalo a už věděl kde který, že za „Hančú“ chodí jeden Grumvířák! Hned svolalo se do hospody na dolním konci konsorcium slováckých šohajů a radili se dlouho a dlouho do noci, jak by Aničku z té lásky „k přespólnákovi“ vyléčili!

Anička byla totiž pěkná dívčina jako karafiát - a bylo by haňbú pro klobúcké šohaje , kdyby si nechali odlúdit ledakému takovou děvčicu švarnou. Radili se tedy - radili - a radili se dlouho. Ale nějak se dohodnout nemohli. Až konečně Fábiš Pylátuj navrhl toto:

„ Počúhat si na Grumvířáka, až půjde za Hančú zas a nechat ho pěkně, až ho Hanča pustí do komůrky. Potom sa pěkně potichůčku prikrašt ke dveřom, omotat lebo zaklesnúť štranek okolo klučky a přivázat ho pevně k oškeruší, kerá jim tam krót v žudře stójí, aby nemohl ráno ven. Okno pak zadělat dvířkama od zahrádky a zapřít klanicú, aby ani okénkem vylézt nemohl a tak aby ho tatíček Aniččin zachopili pěkně za tepla ešče u Hanče.“

Navrhl sice ještě Cyril Koláříkuj, že „ aby potomáj zabúchali na okno starým a křik strhli, že mají zloděja ve staveňú“ - ale chlapani nechtěli - dosti bude na tom, když mu strachu naženou.

„ Ráno mu potomáj može nekerý z nich otevřít okénko a vypust'a ho, dat mu pár řemeněm na pamětnú a připomenúť mu, že klobúcké děvčiny nerostú pro takové grány, co oknem lezú!“

A tak se také stalo. Přiblížila se neděle - den volného milování v žúdrech. Chlapani klobúctí už ani se večera dočkat nemohli. Konečně nastal tichý, bezvětrný a měsíčný večérek. Fábiš Pylátuj pozval všechny konsorcianty do presúza na víno, že aby se posilnili na ten čin. Když se napili trochu, zamkli presúz a chytнувše se okolo krku chodili po dědině řadou a zpívali:

Červená růžička bílým květem pučí,
ah, co se naplačú moje modré oči!
Moje modré oči, proč pak vy plačete,
čemu ste navykly, zasej odvyknete!
My sme ach navykly milému otvírat,
a včil na to všeccko máme zapomínat.

Poslední verš zpívali zrovna pod okny Aniččinými. Ještě tam bylo světlo - tož šli „ešče ráz dědinú hore a důle“. A když párkrát přešli a pozpívali - zachtělo se jim zase vínečka. Fábiš hned ochotně zavedl je ještě jednou do jejich presúza a tam jim vytáhl „koštýřem tego nejstaršího a nejlepšého,“ Fábiš zavdával všechněm, ale nejvíc kmocháčkovému Metúдови! Tomu totiž bylo uloženo číhat v humně, až Matěj bude „tam“. Metúd jenom se učuroval a po napití vždycky si rukávem přejížděl hubu, jako muzikant kalafúnou šmitec. A příkyvoval při tom hlavou, jako by chtěl říci: „Cakryš- já mu dám!“ A brousil si na něho zuby, že mu to v hubě jenom vrždělo! Napili se „ešče jednu naposledy“ a zazpívali si místním patriotismem zrovna sršící písničku, načež šli do humen čúhat, notující po cestě, rozkurázení tým červeným vínečkem:

Klobúčáci, to sú chlapci
mortete!
Každý enom Grumvířákem
zatřepe!

A v duchu už třepali nebohým, nic zlého netušícím Matějem! A přišel, připlížil se jak kočka k myši osudný pro Matěje večer - totiž pozdní večer, poněvadž časně z večera k děvčatům se nechodí!

Chlapci už byli jak na trní a nemohli se už ani dočkat. Metúd kmocháčkuj už „čušel“ skrčený u parganu v humně a svítil očima jak kocúr, když chce myš chytit... Najednou se cosi pohnulo v zahradě v turkynisku. Napnul sluchy jak zajíc, když „panáčkuje“. V hrsti držel štranek (*silný provaz, lano*) a prsty měl přichystané už na zapísknutí - (umluvené to znamení, že už je Matěj „tam“ a že mu mají jít pomoci uvazovat štranek).

Konečně zahlédl postavu Matějovu. Skrčený a jak mlsný pes se ohlížeje, blížil se Matěj k okénku Aničky. Ta už seděla u okénka a potichu si notovala:

Ach, Bože, rozbože, ještě jednu Bože!
Že se mně syneček vydařit nemože!
Vydařil se jeden, měl hubičku s medem,
pod jeho jazykem černý ďábel seděl.

Pozpěvovala si, pozpěvovala a toužebně hleděla směrem k turkynisku (turkyňa = řepa), brzo-li přece se objeví potěšení její.

Najednou cvakla klučka a Matěj už byl v jejím náručí... V témže okamžiku se však rozlehl humnem divoký hvizd na prsty - Za nedlouho byla klučka přivázaná k oškeruši a okénko zabeďněné brankú od žúdra - a milý Matěj byl v kamrlíku...

Chlapci sa polohlasně zasmáli.

„Tož teda tak- už máme ťuhýka v kleci. Tam može volat svoje „pod’ - pod’“ do súdného dňa!“ pravil s řehotem Metúd kmocháčkuj. A dodal: „Počkej, šelmo, šak ti dajú tatíček marcipánu! Nasypú ti jich do gatí, že to ani neuneseš do Grumvířa! A my ti neco ešče na cestu přidáme!“

A navrhoval hned potom chlapcom, aby „Matěja k ránu pustili a slíkňa ho z gatí a marýnky, pustili ho do Grumvířa enom v košuli!" Ale ani na to chlapci nepřistoupili! Bylo jim přec jen líto Aničky - nechtěli jí dělat ostudu po dědině! A také jdyž pootevřela okénko své komůrky a promluvila úzkostlivým hlasem k chlapcom:

„ Ale nedělejte hlúposti, chlapci, a otevříte - co by mně naši řekli!"

Obměkčili se a otevřeli. Matěj vylítl z komůrky jak divúr - div že Metúda neporazil! Myslel, že ufúkne- ale neufúkl! Metúd s Fabišem chmatili ho za ruky a druzí chlapci pěkně odpásali řemeně a začali milému Matějovi „sázet baňky"!

Matěj volal o pomoc a prosil pro boha, aby ho už pustili, že už věckrát sem nepůjde - ale chlapci nedbali a do taktu, jakoby „ blešivú deku palaškama vyklepávali" - sázeli řemeňama baňky dál.

Až když nebohému Matějovi začaly gatě praščet, tož ho pustili, švácnuvše ho ještě každý na rozlúčenú přes záda... Fábíš Pylátuj neodolal a švácl nebohého Matěja ešče namočeným v bahně štrankem přes gatě, že jich měl hned omalované jak nějaký husar! Matěj sehnul hlavu upaloval ke grumvířu „jako střeščený"! A chlapci zazpívali mu na cestu onomatopoetickou pěsničku:

Matěju, Matěju,
krúpama tě naděju,
požduchnu tě pupkem,
ty poběhneš hupkem!

Velikonoční episodky

Několik omalovaných škořápek ze slovácké domácnosti. Bylo týden před Velikonocemi. chlapci sháněli okolo potoka na lúkách vrbové pruty na žíle. Každý vybíral hodně dlúhé, poněvadž čím delší žíla, tím větší česť pro dotyčného šohaja.

Vybrali se na pruty hned po ranní mši svatej, aby si je mohli popožehnání dnes hned uplest. Nebo ve všední deň na takové hlúpoty není kdy. Proto si chlapci přispíšili, aby jim pruty někdo neobřezal. Honili se od jednoho křa vrbového k druhému- žduchancovali a dováděli jen což. Každý chtěl mít nejdelší pruty.

Toť se ví, že to žduchancování vedlo i ke rvačce. Cyrill Pazderkuj žduchl Martina Bečkového do potoka - ufíkl mu před nosem dva nejdelší pruty - a z toho se strhla.

Martin vylezl okúpaný z potoka jak hasrman a švác milého Cyrilla prutama přes uši. Cyrill si to ovšem nedal líbit a tak šli za pase. A popasovali se tak - až jim aj z nosa červená tekla.

Ale to nic - za chvílu byli zase dobří karamádi, protože trefili obá dvá na dlúhé pruty a aj druhé chlapce na ně pozvat mohli, protože jich bylo dosti.

Po požehnání sešli se chlapci za humnama že plest žíle. Bylo tu pěkně slunečno a teplo. Došli všeci. Bylo jich tam jak kaše v hrnci. Všeci pletli žíle a už sa štolovali (*vynášeli*) napřed, či žíla bude nejdelší a kerú se to bude nejlepší do sukní razgat.

První měl upletenou žílu Martin Bečkuj. A švihaje s ní do vzduchu štoloval se, že jeho žíla bude dobře přiléhat k sukňám a marýnkám, protože má tenký koneček, na němž udělal Martin suk. Martinova chlubitství nesnesl zas Cyrill Pazderkuj a aby mu překazil radost, dopletl honem svoji žílu a udělav pořádný sučisko na konci, vyzval Martina, aby si šel s ním žílu oměřat, kterej mají delší a lepší upletenou. Měřali, měřali - až vyšlo na jevo, že cyrill Pazderkuj má žílu delší, aj pevněji upletenou.

To nedalo zas Martinovi Bečkovému pokoja a aby aspoň něčím vynikl se svojí žílou, prohlásil, že jeho je z tlustších prutů a proto že to s ním bude vjec bolet. Cyrill vyzval hned Martina, aby to teda oprubovali. Martin nechtěl se dát zahanbit' a proto šel.

Prubovali napřed enom tak zlehka, na kabáty. Protože to však nechtělo kór nic bolet, začali prubovat na gatě. A tu prubovali už šlehy ostřejšími. Cyrill razgal hodně z tuha, ale Martin enom se učuroval - to že ho ani dost' málo nepálí.

To cyrilla dožralo. Namířil si proto a ze svej síle, co enom mohl - ťal...

„I stakra!" bylo slyšet Martina, chytajícího se gatí.

Nevzkřikl darmo! Cyrill mugatě rozťal...

Na zelený čtvrtek posílali tatíček Cyrilla orat na padělky a vláčít k set'ú do zelniček. Cyrill jel, ale břuch se mu stahoval hladem. Stavil se proto cestou u žida na štamprlku šedej. Ale protože měl jaksi v břuchu zimu a studeno, popřál si víc. Napil se po chuti a šel za vozem. Bolěly ho však nohy a proto si lehl na vůz. „Koně šak trefijú nejak!" myslil si v duchu, protože nejel s nimi na padělek poprvní.

A proto bez všeckej starosti lehl si do košin a přemýšlel o všeličems, až usnul. Koně dojeli až na padělek a tam stanuli. Čekali ma hospodára chvílu a otáčeli hlavy brzo na pravo, brzo na levo. Hospodára však nikde. Svěsili proto hlavy- jak Vereš tak Maruša - a zdřímli si, protože sluníčko pěkně hřálo. A protože dnes nebylo slyšet poledně odzvánět už, tož dřímali pěkně aj s cyrillem dál.

Cyrill pochrapoval v košině jak o půlnoci. Chrapot jeho probudil Marušu. Ta myslila z dřímoty, že volá „vje", a hnula sebou. Za ní poslušně hned Vereš. A po tichúčku, po lahúčku dovezli milého Cyrilla ve spánku až dom.

Tatíček slayša vůz hrčēt před oknama, podívali se ven a hned zas na hodiny. Bylo teprú dvě s poledně! Podívali se ešče jednú - na mú pravdu: Vereš s Marušú stáli před vraty a Cyrilla nikde. Zvedli se do stola - obírali krót hrozinky pro mamičku - a šli do žúdra, že vyhlédnut, kde ostal ten chlapčisko, že pustil koně samotné až před vrata. Ale chlapčiska nikde... Jdú teda k vozu sami, že aby pustili koně do dvora a tu slyšijú chrapot.

„K čechmanu, snád' mu negdo neco neudělal?!" pravijú pro sebe a zastřepú milým Cyrillem.

Cyrill otevřel oči jak zajc a vida před sebu tatíčka, skočil z vozu jak hříbě. Div tatíčkoví neurazili kramflíkem nos...

„Ná, co ty ohýralče, už si doma?" povídajú tatíček. „Co užs pooral aj povláčil?"

Cyryll se zatím vzpamatoval a citě, že by to pro něho mohlo škaredě dopadnout, kdyby se přiznal, pravil jako by nic: „Ešče se to nemože vláčit- bylo to moc mokré!"

„Co mokré?!" pravili rozkvašeně tatíček a přiskočivše k Cyrillovi, chmatli ho za kudrny. „já ti jich osuším!" bloncali milému Cyrillovi s hlavu, jak kostelník se zvoncem.

„Ale takra, dyť mně vykmásete všecky vlasy!" křikl bolestivě Cyrill a vykmásl se tatíčkovu z ruky.

Tatíček nemeškali, drapli otku a skočivše po Cyrillovi, chmatli ho v půli, přehnuli přes koleno a „sušili" gatě... A taky nepřestali, až uslyšeli za sebou hlas mamiččin řkoucí: „Ale di, blázne, dyťs mu tu otku rozsekal celé gatě!"...

V pátek ráno byli tatíček mrzutý. A jak by ne?! Druzí budú mět už pomaly aj zaseté - a oni ešče ani poorané všecko nemajú! Proto se jim nechtělo ani kúřit z fajky. Po chvíli si to však rozmyslili a šahňa do kordule po šestce volali na malého Michálka, aby jim došel pro tabák. Michálek přiběhl jak bez duše a slyša, že půjde pro tabák, začne vrangat také o peníze na hrkávku, že by mohl jít odhrkávat poledně a klekání. (Svůj klapač včera rozbil při rvače se susedovým Jurkú po klekánu, když se přeli, kerej klapač vjec klape.)

Ale se špatnou se potázal. Tatíček nebyli dnes na rozdávání šestek. A když znovu začal vrangat, že jim pan učitel prikazoval všeckým, aby jistotně došli odhrkávat poledně a klekání, tu tatíček skočili po lištvi, kde visel řemeňák a - ozval se hlas jak hromobití:

„Počkej, já ti zahrkám, až ti gatě spadnú!"

Michálek sotva ufúkl otevřenýma dveřma...

„Ty se nahrkáš dost' soplem přes deň!" odlehčili si tatíček ve svém hněvu.

Na bílu sobotu zadělávali ráno mamička na buchty a bábovky. Pozpěvovali si přitom nábožně a kutili, až byli celá červená. Mlsný Michálek ucítil sladkou vůni zadělávaného těsta a proto se přištrachal za sukně mamiččiny. Právě pohlížel toužebně na putru a tvaroh na stole, když mamička odběhli kamsi na dvůr se slovy:

„Dej tady pozor, Michale, at' tu kocúr neco nespízne!"

Michálek se ohlídl, není-li nikoho na blízku, a protože měl od rána hlad - musí't se taktéž postit jak druzí - koukal, jestli by nebylo někde něco na zub. Hříšné oko padlo na putru a tvaroh s trnkama, hříšná ruka po tom sáhla a hříšná ústa zlupla toho po kuse, jen se zadýmilo. Ale vševídné oko mamičky zpozorovalo hned po návratu otrnkané pysky michalovy.

„I ty mahometáne - nevíš, že je půst?!" ozvalo se z úst mamičky, a vařečka snesla se na milého Michálka jak krupobití.

„Ale mamičko, dyť já sem jen lízl!" ozval se plačtivý hlásek Michálkův.

„Já ti myslím nalízám!" pravili rozhněvaná mamička a mastili milého Mahometánka vařejkú po mlsné hubě dál, až byl červený jak rak...

V nedělu na boží Hod capal Michálek s uzlíkem do kostela. Nesl babůvku a pár vajec

vařených k svěčeňů.

„A dej pozor, ať ti to tam potemaj negdo nerozmňáčká!“ zněl za ním starostlivý hlas mamiččin.

„No šak!“ odpověděl Michálek jen - a přinesl po ranní mši svatej místo bábovky a vajec v šátku cosi dohromady zpečeného a ožlutěného...

Vyšlo na jevo, že se chlapci u oltáře moc klačili a tož dal Michálek jednemu lepúch (pohlavek), aby se tak moc neklačil, začez mu ten pošlapal bábovku s polouvařenými vejci.

„Bože, to sú fagani - člověk aby do teho porád enom tlúkl jak do snopů!“ulevili si mamička ve swojej zlosti a hned to taky udělali.

V pondělí velikonoční, ještě se ani nerozednilo, už chodí slovácká omladina se žílama na šlaháčku. Chodí od domu k domu, aby si vytloukli pár vajec ze ženských sukní. Jsou to vesměs chudobnější Slováčata. Proto jejich šlaháčka také za moc nestojí: šlahajú enom pro jméno!

Horší šlaháčka už je od těch dospělých šohajú! Začínajú sice také hned z rána- ale jen jednotlivě. Hromadně začnou chodit až odpoledne. Vezmou v hospodě veliký koš a chodijú dům od domu, a to tam, kde mají v domě dospělá děvčata na vdaj. Tu pak šlahají nejen pro jméno a ze žertu - mnohý tne kolikrát nebohou děvčinu, až jí marýnka praskne. A za to musí dát ještě chlapcům vejce, a to nikoliv vařená, ale syrová.

Jen svojemu frajérovi dá děvčina vejce ve fryžulce uvařené a pěkně malované. Chasa pak večer vejce v hospodě propíjí, přičemž se navzájem ze žertu žilami za volání „naša platí“ potěpkávají.

Mnoho však bývá takových, kteří těpkají tak, až koža puká pod gaťama. V takovém případě může ten, co dostal, oplatit tomu, co mu ji dal. A oplatí mu ji obyčejně tak, že kolikrát aj krýv teče z gatí....

Ale za to nic - je to špás! Chlapci se enom chychcú. Kór dyž nekerý ukáže bolestný obličej! Děvčata pak druhý den z rána u studní ukazují jedna druhé na rukách červené pruhy, krví podlité, od tech oných žil. Běda však šohajovi, který se ukáže toho dne „na jejich šlaháčku „ sám na ulici! Děvčata také neznají špásů a řežou šohájky, hlava nehlava, až gatě praščí.

Slovácké dojmy Črta z jižní Moravy.

Přítel můj ze Slovácka psal mi:

„ Dojed' k nám na pár dňů. Máme znamenité víno od loňska, tož možeš okoštovat".

Nerozpakoval jsem se ani chvíli. Sebral jsem svých pár švestek a hajdy na Slovácko. Přítel poslal na stanici povoz a tož mohl jsem lokat dojmy a vzduch slovácký „plnú hubú, jak se u nás říká.

Jeli jsme polní cestou uprostřed vysokého obilí. S obou stran vlnila se pyšně slovácká úroda a

zelenaly se stromy. Se strání smálo se třpytivě révové listí vinohradů. Bylo tiché, slunné odpoledne. Sluníčko vesele nějak pouštělo své hřejivé paprsky, jakoby ve mně roztaviti chtělo vlahnou městskou krev. Toužebně hleděl jsem s vozů na široké lány vlnícího se obilí a na košaté stromy ve vinohradech. Tolik vzpomínek vyvolávaly mně z duše- vzpomínek vábných a smavých jak jarní odpoledne...

Tamhle vidím kmocháčku vinohrad a v něm několik starých střešní. Ložil jsem na ně jako malý hoch a nejdny gatě rozedral, začož ovšem nejdna výplata se svezla na nebohá záda, že se až prohýbala. Zvláště na jeden výprask si živě vzpomínám.

Mamička poslali mě totiž časně ráno do kmocháčkového vinohradu s košem. Prikazovali mně, abych brzo došel, že chcú dělat gule (*třešňové knedlíky*) k obědu. Běžel jsem tedy co dechu stačilo. Ale jak jsem na střešnu vylezl, bylo konec myšlének na příkaz matčin. Ono se to tak pěkně sedělo na haluzi v chládku a tak pěkně se vybíraly nejlepší střešně do huby, že jsem docela zapomněl na maminčiny gule a křoupal střešně dál - bez konce.

A když došel na střešně také suseduj Jurka, začali jsme se hned kočkovat' a trefovat' střešňama, jen to pléskalo. Jurka otevřel důle pod střešňu hubu a že abych trefoval do huby se střešňama, esli trefím. Jednotlivými jsem trefit nemohl a tož jsem ukmásl celú guču (chumáč) dohromady srostlých střešní a fikl ho s ňú, div jsem mu zuby nevyrazil. Jurka mně za to zas pleščil hrudou do nohy, že mně brněla celé dopoledne.

Byli bychme se tak kočkovali ešče dýl, kdyby nebylo najednou zazvonilo poledne. Do nás jako když hrom uhoď. Oba jsme totiž byli poslání pro střešně do gulí k obědu a včil už poledně na krku a koš jště prázdny! Vyhlídli jsme si tedy honem větší haluz, co byla nejvjec obsypaná střešňama, pověsili se na ňu a prásk - už jsme byli dole aj s haluzú. Já přitom uvízl za gatě na jednom oščahlisku (*suchý konec ulomené větve*) a rozkmásl celú nohavicu. Nohavicu jsme ale nechali nohavicú a zobera ulomenou větev každý za jeden konec, pověsili jsme si košíky každý na jednu stranu a hajdy rychle k dědině.

Cestou obírali jsme střešně a plnili koše - chtěliti' jsme tak byt spěš doma a dohonit zameškaný čas. Obara haluz do posledni střešně, zahodili jsme ju do zmole (*příkrá prohlubeň*) a upalovali honem k domovu.

Jak Jurka dopadl tenkrát, nevím. Ale mně naliskali mamička vařejku po hubě, že jsem ju měl čtrnáct dní jak papuč. Tatíček přidali mně neco s řemeňákem na chrbet pro roztrženou nohavicu a později ještě dozvěďas, že jsme s Jurou schválně ulomili haluz na střešni, přidali nám obom kocarama (z řemenů spletený a na způsob biče upravený tatar) tolik, že jsmne potom čtrnáct dní jeden druhému ukazovali zmodralé podlitiny od těch zatracených tatárků!

Nyní se musím té příhodě usmát - ale tehdy mně do smíchu nebylo! Uměli, panečku, náš tatíček razgat do gatí, až koža pukala!

Zatím dojeli jsme k zelničkám (název pole). Bože! Ještě ta alej ovocných stromů je tak hustá a netknutá. Pásával jsem tu s Jurkú naše koze s kozlatama a nejdnu jsme se tu trkávali s naším kozlem tak, že jsem měl kolikrát na čele boulí jak krupice. Říkávali jsme tomu „ baranducevání". Tu jsme se také pasovali a bijávali....

***

Po obědě napopácli (natrefili, potkali) sme se v presúzi s nekerým strýcem. To bylo dycky

vypravování, jak to bývalo indová (druhdy) za mladých časů. Nejraději jsem byl, když byli s nama strýc Zezula. A nejvíc sem se nasmál, když začali vypravovat o bitkách, jak indová se bijávali.

„Včil se ti naši chlapci už ani bit neumijú! To za našich časů šlo ináč! Jak enom nekerej kontrbovčák v hody škaredě pohlídl po stárkovi - už měl liskanec. A dyby byl neco špetl enom - tož sme mu řemeňama nařúchali do nohavic, že ich měl rozfikané za chvílu jak starú fanglu!

***

Včera vypravovali mně, jak byli také „milištrantem.“ „Dycky sem byl uhóněný už, než sem přišel milištrovat - protože sem mosel před tým husy napást. Nenídával jsem k tomu nigdá před mšú svatú, protože naši mamička - pámbu im tam hříchy odpust' - říkali dycky, že kdo má plný nácek v kostele, tož že jeho modlitba není nic platná. Do kostela že se má chodit s modlicíma knížkama, ale né s plným břuchem!

A tož teda taky jednu dondu celý uřícený milištrovat. Žízeňsem měl, že se ve mně tak jazyk lepil. A tož sem vám vyslopál z konviček víno a nalil tam vody. Při přijímáňú moseli panáček samú vodu pít. Ale nedarovali mně to: po mši svatej mně mohli uši vykmásat."

Dalšího vypravěče zastihl tatíček děvčice při lezení do komory za jeho dcerou: dveřma sem tam nemohl nikdá - šak sem tam vlezl enom jednu! Banoval sem teho pak dost'. Tatíček její totiž byli také velká šelma: slyšeli nás mlúvit a tož nepozorovaně se vkradli do její komůrky, aby nás mohli lepší vyslechnút. V tem větru, dýšču a mluvení sme to nezmerčili žádný.

Vleza teda oknem k ní, dal sem jí hned' hubičku, že to až zamlaskalo. Ale v tem se mně už v očích zajiskřilo! Myslel sem si z počátku, že snád' mně to ona tak uctila a proto sem ju chmatil do náručí a na silu a na moc sem ju ešče třikrát polúbil. Jak sem ju ale pustil - zas liskanec na škraň pléskl, enom to zafičelo! Chmatnu ju za ruky - ale ona myslela že špásuju a odstrčila mě od sebe. Zaletěl sem kúsek od ní a v tem zas dostanu takový liskanec, že mně až zuby hrkly.

Ohlídám se proto, kdo je to tak šcedrý ke mně dnes - ale pro tmu nevidím ani na píď před sebe. Sotva pokročím, zas to břínklo na škraň odkád'si. Už sem si myslel, že to bude nějaký zlý duch, jak jsem v pohádkách slýchal, a proto skočím honem k oknu a hrnu se ven. Ale sotva sem se chytnul rámců - dostanu vám takový lepúch, že sem odlítl od toho okna jak pucka (*míč*). Než sem se ešče mohl zpatovat - dostanu druhý a na to hned celú kopu z oboch stran, že sem lítal z kúta do kúta jak ta pucka. To mě dožralo. Povídám:

„Si-li duch dobrý, tož mě pust', a esli zlý, tož tě proklínám a volám pána boha na pomoc!"

V tem ale už slyším hlas jak z hrobu:

„Enom ty nech pána boha , ten ti neublížil - já su čert!"

A už mě zás milý čert drapl a třepal se mnú tak, div ze mě dušu nevytřásl! Po chvíli mě pustí - ale sotva jsem se ohlídl po okně - začnú na mně padat rany řemeňákem lebo čím. A jako dyž krúpy se spustijú z oblohy. Zehnul sem se a dal hlavu honem mezi ramena, abych taky neco na hlavu nedostal. Ale čím vjec sa ukrčám, tím vjec to razgá do chrbta a na gatě. Už mě tak chrbet páčil jak od plošček (štěnice).

Nemoža to bolest'ú vydržet, skočím honem k posteli a lezu pod ťnu jak nějaký kuťas(*pes*,

vořech). Chvíli sa nic nepohnúlo. Až tu najednú chrst cosi - a já byl v minutě mokrý jak hastrman Honem teda lezu ven a sotva vykročím na nohy - chmatilo mě cosi za uši a tak mně vytřepalo, že sem ostal jak slípka - celej hlúpej jak Jurovy boty. A sotva mě to uši pustilo - chmatlo to zas za kšicu a bloncalo hlavú tak, že sem všecky svaté v nebi čul. Pak mě to chytlo za límec a já slyša zámeck rachotí, chystal sem se už jak poletím - dyž v tem dostanu drganec do žeber a buchtu do chrbta, že sem až ščukl le'ta ven na dvůr. Teprvá na dvoře slyšel jsem hlas:

„ Vjeckrát se mně neopovaž lezt oknem do komory, lebo tě zmaluju až budeš černý jak kominář!“ - a poznal jsem dle hlasu tatíčka mej starej!

Vjeckrát sem nelezl oknem k Mariáně. Lebo čtrnáct dní sem měl máze (*pruhy*) na chrbtě a modřinu na žebrách od teho drganca. A také uši sem měl obě natržené a z kšice polovičku vlasů pryč. A tož takové byly moje námluvy! Nepotřebovali jsme ani žádného tlampača...”

Synkové i z bohatších rodin slováckých spávají ve stáji z koňma. Mají visuté lůžko v rohu stáje, slamou vystlané a dekou přikryté. Ve stáji spávají jednak proto, aby jim někdo koně v noci „neufúk!“ (cigáni dřív moc koně kradli), jednak proto, že časně ráno - ve čtyři hodiny a v čas žní i ve tři- musí koně krmit.